

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ : ความคิดเห็นของชาวเขาต่อการจัดการและ
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตลุ่มน้ำ
แม่แพลม ตามโครงการพัฒนาที่สูงสามหมื่น

ผู้เขียน นายขรรจรยง ศรีเจริญ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกลิทธิ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง กรรมการ

อาจารย์ รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรุง ลุชเกษม กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม
ของชาวเขาในเขตลุ่มน้ำแม่แพลม และความคิดเห็นของชาวเขาต่อการดำเนินงานด้าน
การจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามโครงการพัฒนาที่สูงสามหมื่น และ
เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมกับความคิดเห็นต่อ
การดำเนินงานของ โครงการพัฒนาที่สูงสามหมื่น ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของชาวเขาที่
เข้าร่วมกิจกรรม การดำเนินงานกับโครงการฯ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ หัวหน้าครัวเรือนชาวเขาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่แพลม จำนวน 158 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าไคสแควร์

ผลการวิจัย พบว่า หัวหน้าครัวเรือนชาวเขาส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุโดยเฉลี่ย 41.27 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการศึกษ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนชาวเขาเฉลี่ย 5.29 คนและมีพื้นที่ทำการเกษตรโดยเฉลี่ย 10.53 ไร่ มีรายได้ต่อครัวเรือนเฉลี่ย 11,335.13 บาท สำหรับประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานพบว่า ชาวเขาส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมและเข้าร่วมการศึกษาดูงาน

ความคิดเห็นของชาวเขาต่อการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาที่สูงสามหมื่นพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ด้านการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เห็นด้วยต่อกิจกรรม คือ กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ราษฎรเห็นคุณค่าของทรัพยากร ป่าไม้ ดิน น้ำ กิจกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ที่ถูกทำลาย กิจกรรมการป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมการสำรวจและวางแผนควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ลุ่มน้ำ และความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับดี เช่นกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรม และประสบการณ์ในการศึกษาดูงานของชาวเขามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการฯ ในการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ปัญหาอุปสรรคในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การกำหนดช่วงระยะเวลาในการฝึกอบรมไม่เหมาะสมและจำนวนครั้ง ในการจัดไปศึกษาดูงาน มีน้อยครั้งเกินไป รวมทั้งการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นมีไม่เพียงพอ ตลอดจนพบว่ามีชาวเขายบางส่วนลักลอบเปิดหรือขยายพื้นที่ทำกิน สุกท้ายปัญหาที่พบ คือ ชาวเขาส่วนใหญ่ มีความรู้ต่ำ ไม่สามารถอ่านออก เขียนได้

Independent Study Title : The Opinion of Hilltribes towards
 Natural Resource Management
 and Conservation in Mae Plam
 Watershed in Sam Mun
 Highland Development Project

Author : Mr. Yanyong Sricharoen

M.S. (Agriculture) : Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc.Prof.Dr.Pongsak Angkasit Chairman

Assist.Prof.Dusdee Nalampang Member

Lecturer Rampaipan Apichatpongchai Member

Assist.Prof.Charoon Sukkasem Member

Abstract

The objectives of this study aimed to study the general information on economic and social background of the hilltribes in Mae Plam Watershed; to examine the opinion of hilltribes towards Natural Resource Management and Conservation in Sam Mun Highland Development Project; and to study the relationship between their background and their opinion towards the operation of Sam Mun Highland Development Project. Finally their problem during participation in the project activities and suggestions to solve these problems were investigated.

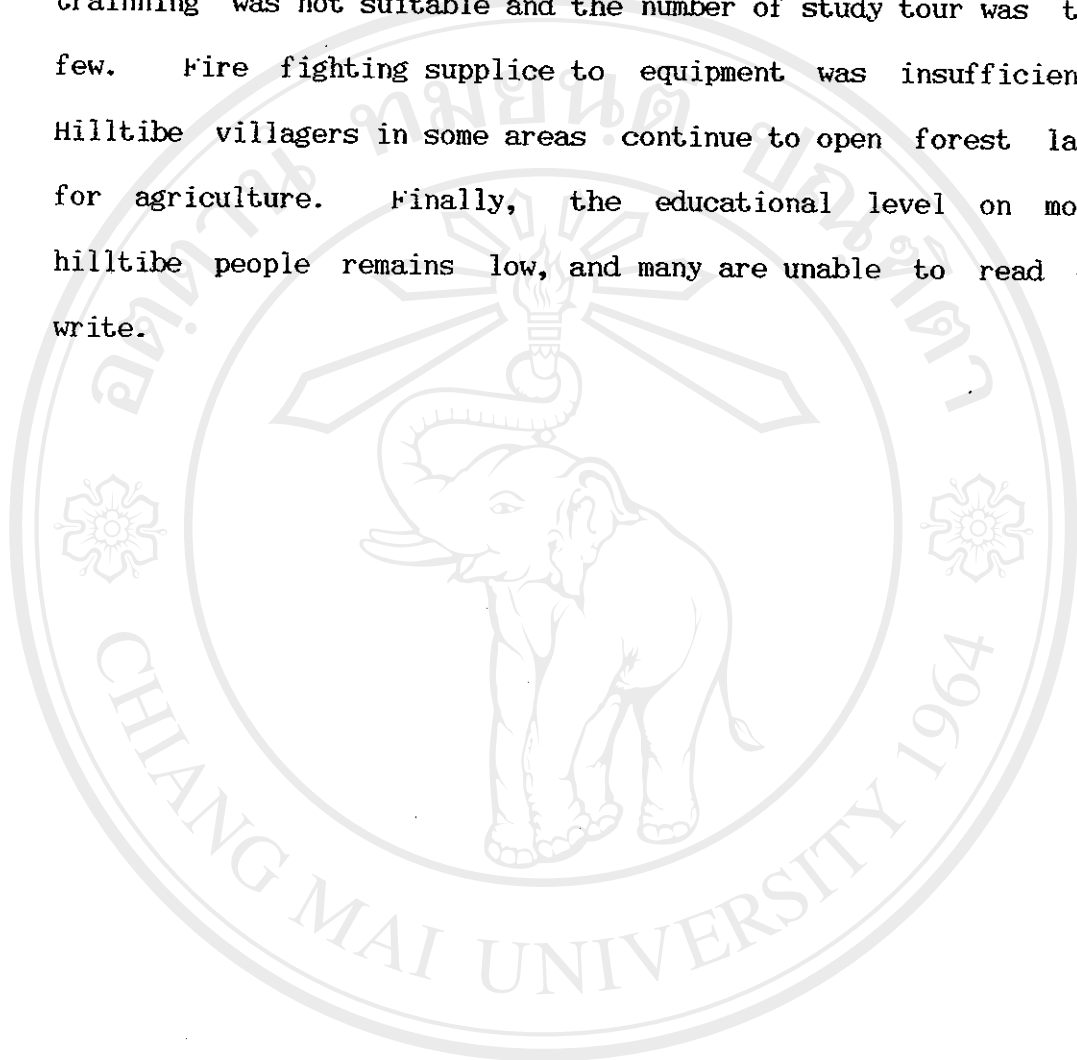
The population of this study were 158 heads of families living in Mae Plam Watershed. The data were collected by questionnaires. Statistical technique uses were percentage, mean, standard deviation, and Chi-square test.

From the research findings, it was found that almost all of the respondents were male with the age of 41.27 years old on average. The majority had never been educated. The average number of family members was 5.29. They had an average of 10.53 rai of land with the average income of 11,335.13 baht. Almost all of them had never attended the training. Most of them had never taken a study trip.

The opinion of hilltribes towards the operation of Sam Mun Highland Development Project in Management and conservation of natural resources were at good level activities as follows: developing consciousness and publicizing the value of local natural resources, rehabilitation and development of local natural resources, local natural resources protection and conservation, and survey and control of watershed area utilization. All in all, their opinion towards project operation were at good level as well.

From hypothesis testing, it was found that age, the number of family, educational level, attending a training and study trip related to the opinion towards project operation.

As for the problems, it was found that the period for training was not suitable and the number of study tour was too few. Fire fighting supplies and equipment was insufficient. Hilltribe villagers in some areas continue to open forest land for agriculture. Finally, the educational level on most hilltribe people remains low, and many are unable to read or write.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved